

Η ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΩΝ

ΤΟΥΡΚΩΝ

ΚΑΙ Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ

ΑΝΑΣΧΕΣΗΣ ΤΟΥΣ

Πηγή εικόνας: <https://www.zastavki.com/eng/Fantasy/wallpaper-71396.htm>

Η ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

Ο **Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγος** προσπάθησε να αναστήσει τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία μετά την ανάκτηση της **Πόλης**, το 1261.

Όμως το Βυζάντιο γρήγορα κατέρρευσε, κυρίως λόγω των **εμφυλίων πολέμων**. Η κατάρρευση αυτή ήταν:

- 1 οικονομική
- 2 στρατιωτική

Πηγή εικόνας: Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος Θ', Αθήνα 1972, σ. 115

Η ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

Μέχρι τα μέσα του 14^{ου} αιώνα οι διάδοχοι του Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγου ήρθαν αντιμέτωποι με λαϊκές εξεγέρσεις λόγω:

- 1 της βαριάς φορολογίας
- 2 και της εξαθλίωσης του κόσμου

Χαρακτηριστικά παραδείγματα η **Θεσσαλονίκη** και η **Αδριανούπολη**.

Δύο πολύ σημαντικές πόλεις στη Βαλκανική: Η **Θεσσαλονίκη** ήταν η σημαντικότερη πόλη στο Βυζάντιο μετά την Κωνσταντινούπολη και η **Αδριανούπολη**, λόγω της θέσης της, ελέγχει μία τεράστια περιοχή στη Θράκη.

Βυζαντινά κάστρα της Θεσσαλονίκης – Μία από τις «Πορτάρες» του εσωτερικού κάστρου

Πηγή εικόνας: <https://www.grekomania.com/attractions/architecture/2331-krepostnye-steny>

Τα ανατολικά εξωτερικά τείχη της Θεσσαλονίκης

Πηγή εικόνας: <https://www.grekomania.com/attractions/architecture/2331-krepostnye-steny>

Τα ανατολικά εξωτερικά τείχη της Θεσσαλονίκης

Πηγή εικόνας: <https://www.grekomania.com/attractions/architecture/2331-krepostnye-steny>

Τα ανατολικά εξωτερικά τείχη της Θεσσαλονίκης με τον πύργο του «Τριγωνίου»

Πηγή εικόνας: <https://www.grekomania.com/attractions/architecture/2331-krepostnye-steny>

Τα θαλάσσια εξωτερικά τείχη της Θεσσαλονίκης

Πηγή εικόνας: <https://www.grekomania.com/attractions/architecture/2331-krepostnye-steny>

Αδριανούπολη – τα βυζαντινά τείχη και ο «μακεδονικός» πύργος
Πηγή εικόνας: <https://turkisharchaeonews.net/object/fortifications-and-macedonian-tower-edirne>

Αδριανούπολη – τα βυζαντινά τείχη της πόλης

Πηγή εικόνας: <https://turkisharchaeonews.net/object/fortifications-and-macedonian-tower-edirne>

ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ Β΄ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

Ο Ανδρόνικος Β΄ Παλαιολόγος (1282-1328)

- 1 μείωσε τη δύναμη του στρατού
- 2 μείωσε τη δύναμη του στόλου
- 3 προσέλαβε μισθοφόρους, οι οποίοι επικράτησαν

Η άλλοτε κραταιά **Βυζαντινή Αυτοκρατορία** έγινε μία μικρή «Αυτοκρατορία των Στενών» που θα πέσει στα χέρια των **Οθωμανών**.

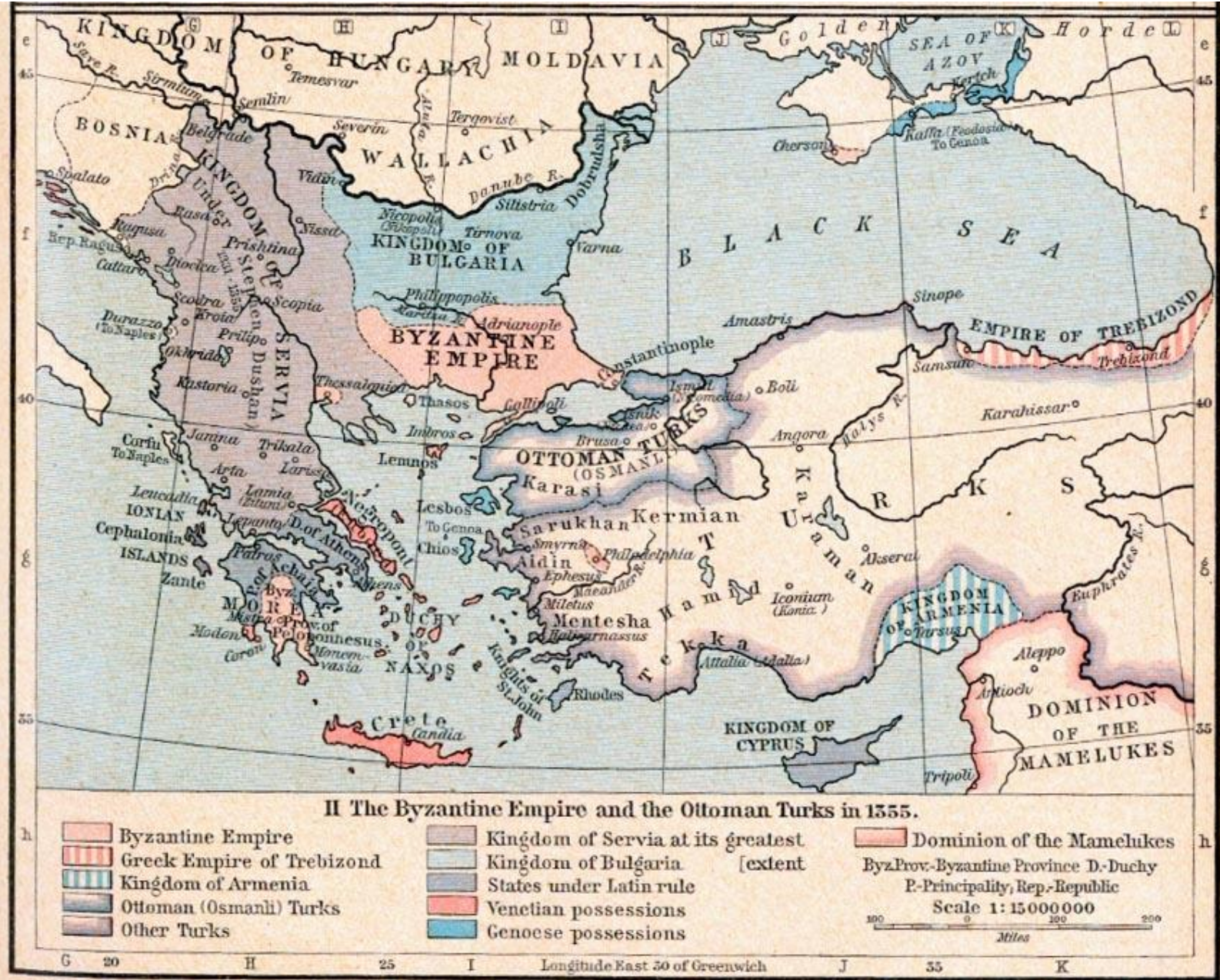

Ἀνδρόνικος ὁ Παλαιολόγος ὁ Β΄ ὁ Ἰσων ὁ
ἐπὶ τῶν Ρωμαίων ὁ τῆς Ἱερῶν ταύτης Μο
ἀρχία χρυσόβουρα πρακτικῶς
δαίξας Βασίλευσεν καὶ Πάτρις
Ἄυτοκράτορας
ἡγήμαθ
καὶ ἀνα
μορτικῶν

Ο Ανδρόνικος Β΄ Παλαιολόγος (1282-1328)

Τοιχογραφία στη Μονή
Τιμίου Προδρόμου Σερρών

© V. & K.

Το Βυζάντιο το 1355: Μυστράς, Θεσσαλονίκη, Ανατολική Μακεδονία και Θράκη

Πηγή εικόνας: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Byzantine_empire_1355.jpg

Βαλκάνια και
Μικρά Ασία
κατά το έτος
1451

The Ottoman Empire 1451 - 1481

Remnant of the Byzantine Empire and its dependencies in the Morea (Peloponnesus)	Albania under George Castriota (Scanderbeg) [1448 - 1467]	Dominions of the Ottoman Turks acquired between 1451 and 1481
Greek Empire of Trebizond	States under Latin rule	Venetian possessions
Serbia	Genoese possessions	Dominion of the Circassian Mamelukes
Bosnia, Herzegovina, Montenegro	Dominions of the Ottoman Turks	

Scale 1:15 000 000 0 100 200 Miles

Πηγή εικόνας:
https://legacy.lib.utexas.edu/maps/historical/shepherd_1911/shepherd-c-093.jpg

ΟΙ ΘΩΜΑΝΟΙ

ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΤΑΚΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ

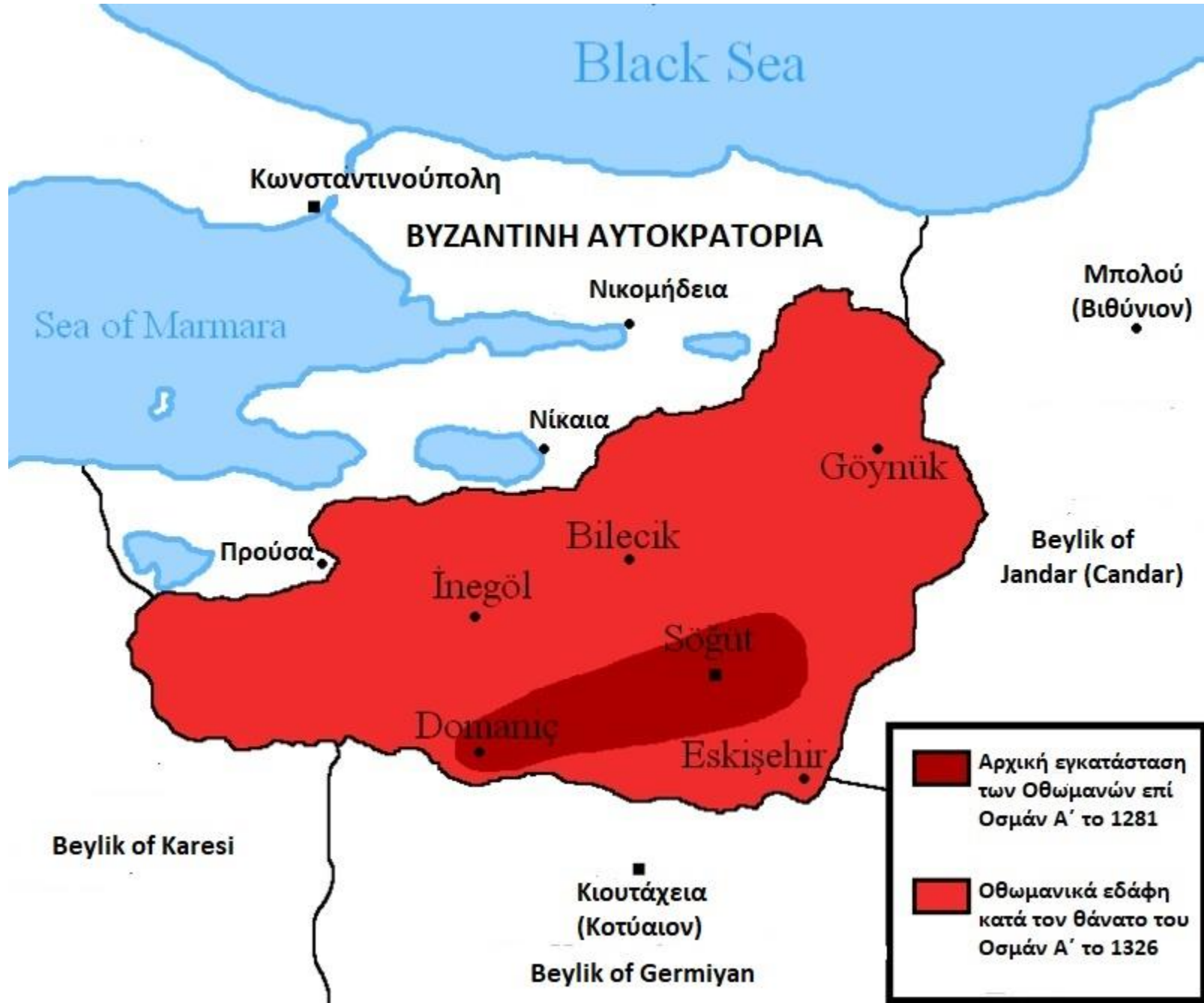

Έργο του Angus McBride

ΟΙ ΟΘΩΜΑΝΟΙ

Οι **Οθωμανοί Τούρκοι** είναι διαφορετικό φύλο από τους Σελτζούκους. Εγκαταστάθηκαν γύρω από την **Προύσα**, στη Βιθυνία, κατά τον 13^ο αιώνα και οργανώθηκαν από τον ηγεμόνα τους, σουλτάνο **Οθμάν** ή **Οσμάν**, από τον οποίο και πήραν το όνομά τους.

Μετά την κατάργηση των **βυζαντινών ακριτών** οι **Οθωμανοί** μπόρεσαν σταδιακά να κατακτήσουν όλη τη **Μικρά Ασία**.

Πηγή αρχικής εικόνας: https://de.wikipedia.org/wiki/Osman_I.

Οσμάν Α΄
Ιδρυτής της
Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

κυβέρνησε από 1299 – 1324/5
πίνακας του Κωνσταντίνου Κυζικηνού
παλάτι Τοπκαπί, Κωνσταντινούπολη

ΟΙ ΟΘΩΜΑΝΟΙ

Οι **Οθωμανοί** χρησιμοποίησαν τον θεσμό του **γαζή**, δηλαδή του φανατικού μουσουλμάνου, για να επεκτείνουν τα εδάφη τους στη **Μικρά Ασία** πολιορκώντας τις βυζαντινές πόλεις.

Για τις ανάγκες ενίσχυσης του στρατού τους οι **Οθωμανοί** καθιέρωσαν το **παιδομάζωμα**, την υποχρεωτική στρατολόγηση παιδιών από χριστιανικές οικογένειες, τα οποία εκπαίδευαν για να γίνουν **γενίτσαροι**: επίλεκτοι πολεμιστές.

Νέοι Έλληνες γενίτσαροι
σε τέμενος

Πίνακας του Ζαν Λεόν Ζερόμ
1865

Καλλιτεχνική απεικόνιση
ενός γενίτσαρου
Η λέξη γενίτσαρος σημαίνει
νέος (γενί) στρατός (τσερί)

ΟΙ ΟΘΩΜΑΝΟΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Το 1354 οι **Οθωμανοί** κατέλαβαν την οχυρή **Καλλίπολη** και πέρασαν στην Ευρώπη.

Η προέλασή τους στα βαλκανικά εδάφη ήταν πολύ γρήγορη, διότι οι βαλκανικοί λαοί **δεν** ήταν ενωμένοι.

Στη μάχη του Κοσσυφοπεδίου (1389) οι **Σέρβοι** ηττήθηκαν και αναγνώρισαν την **οθωμανική κυριαρχία**.

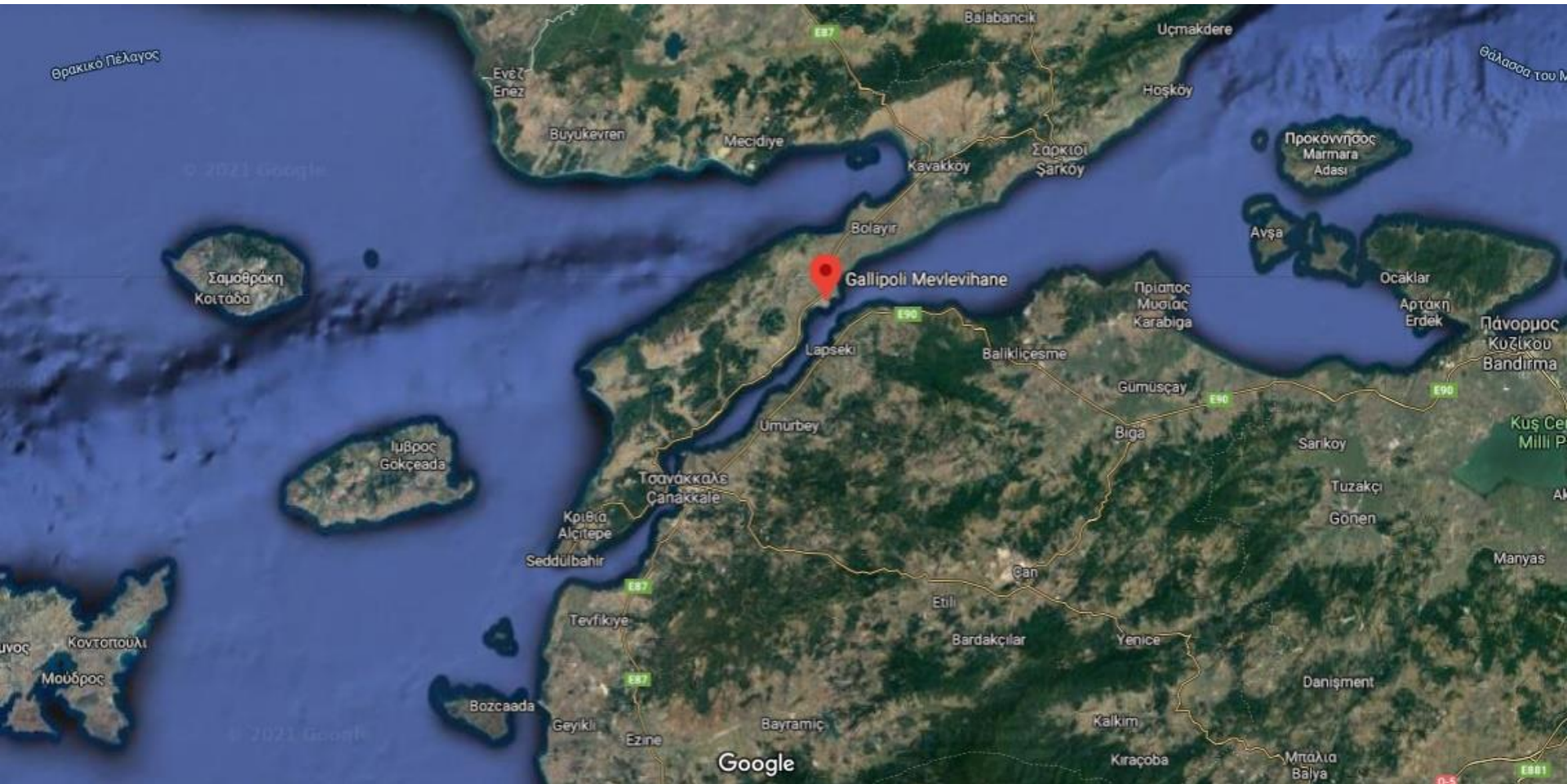

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΠΟΝΤΟΣ

Θάλασσα του Μαρμαρά

ΑΙΓΑΙΟ
ΠΕΛΑΓΟΣ

Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΠΟΛΗΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΣΠΟΝΤΟ

ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΗ ΘΕΑ ΤΗΣ ΚΑΛΛΙΠΟΛΗΣ

Πηγή εικόνας: https://de.wikipedia.org/wiki/Halbinsel_Gelibolu

Η οχυρή Καλλίπολη στον Ελλήσποντο

Πηγή εικόνας: <https://www.travelwithfriends.com/tours/12-day-turkey-holy-land-tour/>

Η ΜΑΧΗ ΣΤΟ ΚΟΣΣΥΦΟΠΕΔΙΟ (1389)

Πίνακας του Pavel Ryzhenko (1970-2014)

Πηγή εικόνας: <https://lifedrawing.academy/life-drawing-masters/pavel-viktorovich-ryzhenko>

ΟΙ ΣΕΡΒΟΙ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΗΤΤΑ ΣΤΟ ΚΟΣΟΒΟ

Καλλιτεχνική απεικόνιση

Πηγή εικόνας: <https://hipwallpaper.com/view/cSJ6IE>

ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΑΝΑΛΑΜΠΕΣ

Στις αρχές του 15^{ου} αιώνα οι **Οθωμανοί** πρέπει να αντιμετωπίσουν μία νέα για αυτούς απειλή: τους **Μογγόλους**, οι οποίοι εισβάλλουν στη Μικρά Ασία και συντρίβουν τους **Τούρκους** στη μάχη της Άγκυρας, το 1402.

Ο Σουλτάνος **Βαγιαζήτ Α΄** αιχμαλωτίστηκε από τον Χαγάνο των **Μογγόλων, Ταμουρλάνο**. Ήταν η μόνη φορά στην ιστορία των **Οθωμανών** που αιχμαλωτίστηκε **Σουλτάνος**.

Μογγόλοι ιππείς – καλλιτεχνική απεικόνιση

<https://za.pinterest.com/pin/613263674238617785/>

Ο Σουλτάνος Βαγιαζήτ Α΄ αιχμάλωτος του Ταμουρλάνου
Πίνακας του Stanislaw Chlebowski, 1878, Μουσείο Τέχνης, Λβιβ, Ουκρανία
Πηγή εικόνας: https://en.wikipedia.org/wiki/Stanislaw_Chlebowski

ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΑΝΑΛΑΜΠΕΣ

Αυτή η ήττα θα φέρει μεγάλη αναστάτωση στην **Οθωμανική Αυτοκρατορία** και θα δώσει λίγο χρόνο ζωής ακόμη στο **Βυζάντιο**, διότι μετά την ήττα ξέσπασε εμφύλιος πόλεμος μεταξύ των υιών του Βαγιαζήτ Α', που κράτησε μέχρι το 1413.

Οι τελευταίοι αυτοκράτορες του Βυζαντίου στράφηκαν για βοήθεια στη Δύση. Μάταια!

ΣΥΝΟΔΟΣ ΦΕΡΡΑΡΑΣ-ΦΛΩΡΕΝΤΙΑΣ

Ο **Ιωάννης Η΄ Παλαιολόγος** ταξίδεψε για την σύνοδο της **Φερράρας-Φλωρεντίας** στην **Ιταλία** για να ανανεώσει την ένωση των εκκλησιών, δηλαδή την υποταγή της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην Καθολική, το 1438/9 αλλά έμεινε αβοήθητος από τους Δυτικούς.

Πρώτος είχε αποδεχτεί αυτήν την «ένωση» ο **Μιχαήλ Η΄** στη σύνοδο της **Λυών** το 1274, αλλά ο λαός δεν την έκανε ποτέ αποδεκτή.

Ιωάννης Η΄ Παλαιολόγος – τοιχογραφία του Benozzo Gozzoli στο παλάτι των Μεδίκων, Φλωρεντία

Πηγή εικόνας: <https://twitter.com/kpw1453/status/1036701048826732544>

Κείμενα, συγγραφή, ιστορική έρευνα, εικόνες: Γαρίτατζης Χαράλαμπος (ΠΕ07)
Φιλολογική επιμέλεια: Dr. Γεωργία Μιχαήλ (ΠΕ02)